

Wennen

Als je in Holland geboren bent en je hebt daar tot je dertigste gewoonnd weet je onderhand wel dat je geboorteland nauwelijks 150 kilometer wijd is en nog geen 300 kilometer meet van Maastricht tot Schiermonnikoog, dat het binnen mensenheugenis wel eens gebeurd is dat de zon er meer dan veertien dagen achter elkaar geschenen heeft en dat het er voor de rest van het jaar regent, hagelt, mist, sneeuwt en waait of stormt. Ook weet je dat het een belastingsysteem heeft met ingebouwde duimschroeven en dat ons Teutonisch buurvolk, om het niet onvriendelijk te zeggen, nog wel eens wat moeilijkheden veroorzaakt heeft.

Dit waren een stuk of wat van de redenen waarom er 's morgens om half tien op het eerste perron van *Sydney Central Station*, in Australie, een twintigtal middenstandsgezinnen verzameld stond, gereed om naar een opvangstation voor immigranten getransporteerd te worden, naar een plaatsje dat *Bathurst* heette.

Landverhuizers. Een echtpaar dat een boutique had gedreven in Scheveningen. Twee dochters. Twee compagnons die een goedlopende zaak in verf- en aanverwante artikelen in Den Haag hadden verkocht om zich in Australië te gaan vestigen. Een ervan werd makelaar in onroerende goederen. Twee vrouwen, vier kinderen. Een boekhouder van een grote firma in Halfweg. Vrouw en acht kinderen. Werd later huisschilder. Een reiziger in banketbakkersartikelen uit Alkmaar. Vrouw en twee kinderen. Werd een van de grootste bouwondernemers in New South Wales.

Emigranten, vanuit het Hollandse standpunt.

Immigranten, vanuit het Australische. Landverhuizers niettemin.

Iemand vroeg aan een Australiër waar het lag, Bathurst. "Bij Sydney", antwoordde hij. Kersvers uit Holland geeft "bij" de indruk van zo'n 15-20 kilometer. "Bij Amsterdam" is Halfweg. "Bij Rotterdam" was misschien Delft, maar dat was eigenlijk al een beetje te ver voor "bij". Het was dus verklaarbaar dat het antwoord "Bij Sydney" bij deze honderd grasgroene Hollanders, allemaal behept met dezelfde trekschuit-mentaliteit de verwachting opwekte om een uur of elf alweer ergens op de koffie te kunnen zitten.

Bathurst ligt in de *Blue Mountains*, ruim 180 km. ten westen van Sydney. De trein moet over de *Dividing Range*, die pieken heeft van meer dan 2500 meter. Stoomtreinen zijn niet erg efficiënt in bergen. Dit was een stoomtrein. Wat tegenwoordig een elektrische trein zou doen in een uur of twee, deed deze stomer in zes. En met iedere meter die de trein steeg in deze bergrug daalde de temperatuur.

Een Nederlandse Regeringsinstantie had het Australische klimaat terdege bestudeerd en met de emigranten behandeld om te voorkomen dat zij zich onverhoeds met de verkeerde kledij op weg zouden begeven. Fotos van bloeiende tropische gewassen, afbeeldingeri van in bikinis gehulde jongedames en in shorts geklede jongemannen, zich vermeiend aan duidelijk warme stranden, had de moderne landverhuizers doen concentreren op het exclusief exporteren van zomerdracht en het verkopen of weggeven van overbodige kledingstukken zoals bontjassen en flanellen ondergoed. Dit zijn dezelfde stranden waarover een kunstzinnige huisschilder, op een avondje van de Hollandse Club, een wrang liedje geschreven heeft, en zeer bedreven voorgedragen, waarin voorkwam:

Je hebt wel geen tijd om er zelf heen te gaan,
Maar 't is toch prettig te weten dat ze bestaan!

Verwarming van treinen bleek nog wel niet doorgedrongen in dit werelddeel. Het kan natuurlijk ook zijn, dat alle energie die de locomotief kon opbrengen besteed moest worden om die trein over de bergrug te hijsen. Dus met hun overjassen in Amerongen en Tietjerksteradeel, met bontjassen in Utrecht en Scheveningen, met dekens onbereikbaar in de Grote Bagage, deden de reizigers hun best warm te blijven door zich van top tot teen te bedekken met hun hele koffer-inhoud. Zomerkleren zijn echter van het soort materialen vervaardigd die je koel moeten houden en daar slaagden ze dan ook prima in.

De Nederlandse Voorlichtingsdienst had nog maar weinig vrienden over na de eerste drie uur en mag blij zijn dat ze geen vertegenwoordiger meegestuurd hadden gedurende de volgende drie, want strijd lust steeg evenredig met de zakkende temperatuur.

Laat in de middag werden de Hollanders koud, humeurig en hongerig in Bathurst ontladen en in eveneens onverwarmde bussen naar het ontvangstcentrum vervoerd. Verwarming was blijkbaar een van die technologische nieuwe aardigheidjes waar Australiers, taaie jongens die ze waren, zich nog niet mee ophielden.

Het opvangkamp in Bathurst was een plaats waar je graag wat tijd zou willen doorbrengen als je geen andere zaken aan je hoofd had, zoals bijvoorbeeld geld verdienen. Het was prachtig gelegen, in de bergen, in een heerlijk rustige omgeving, warm overdag, met koele avonden en hartstikke koude nachten, en met uiteraard de zuiverste lucht die een stadsmens zich maar kan voorstellen: een uitgelezen vakantie oord.

Het bleek dat het een door het leger verlaten barakkendorp was, dat de Australische regering welwillend beschikbaar gesteld had voor niet-Engelse immigranten. (De Engelsen zaten in een soort motel, vlak bij Sydney, met het gezicht op de prachtige haven, en heerlijk warm).

De nieuw gearriveerden werden ingeboekt, verdeeld over de verschillende barakken, gewezen waar de kantine was (er was geen kookgelegenheid in de barakken), en verteld waar ze dekens konden gaan halen, zes per persoon.

Normaal ziet een mens nooit een stapel van dertig dekens op zijn huiskamertafel, en die toren deed het vertrouwen in het klimaatsonderzoek van de Nederlandse Voorlichtingsdienst nóg een paar punten zakken. En toen het bedtijd werd, en dezelfde nacht nog bleek dat zes legerdekens wet een oncomfortabel gewicht vertegenwoordigen, maar bar weinig warmte geven, was het te begrijpen dat ze zich goed bij de neus genomen voelden.

Veel later, in een vergevingsgezinde stemming, werd het duidelijk dat het personeel van de Voorlichtingsdienst ook maar uit alle daagse Hollanders bestond, met net zo'n vaag idee over klimaten en afstanden en toestanden in den vreemde als de rest van hun landgenoten. Denk aan het volgende:

Australië is *tweehonderdveertig* maal zo groot als Nederland. Van Noord naar Zuid bestrijkt het een afstand van Amsterdam tot Timbuktoe, in de Sahara woestijn. Van West naar Oost strekt het van Amsterdam tot een punt ver voorbij Moskou, in een streek die bekend staat als Siberië. Als je dus net uit Holland komt en je aan een Australiër vraagt wat voor een klimaat zijn elland heeft, en zijn antwoord is: "warm", dan slaat hij de plank niet zover mis.

Ons King Pepermunt Wereldatlasje van 1958, dat we over de hele wereld meeslepen en waaruit ik alle hier gebruikte gegevens heb geput, geeft zes klimaten aan voor Australië:

Woestijn

Steppe

Warm met droge zomer

Warm met droge winter

Vochtig gematigd

Periodiek droog Savanna.

Zes klimaten. Allemaal nogal warm. Wie zal het de Voorlichtingsdienst ooit kwalijk kunnen nemen dat ze van *bergklimaten* niets afwisten? De hoogste berg in Nederland is 216 meter, kijk het maar na, in je eigen King Pepermunt Atlas.